

ÚOHS

ÚŘAD PRO OCHRANU HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE

VEŘEJNÁ PODPORA

INFORMAČNÍ LIST Č. 5 / 2006

LISTOPAD 2006

ÚŘAD PRO OCHRANU HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE

Joštova 8, 601 56 Brno

Redakční rada: Kristián Chalupa, Filip Vrána,
Martin Švanda, Jana Ištvanová

tel.: 542 161 288

fax: 542 210 023

e-mail: tiskuohs@compet.cz

www.uohs.eu

Veřejná podpora je v České republice vynakládána účelně

V poslední době je v českých médiích velice aktuální téma investičních pobídek. Jedná se o problematiku, kterou se velice důkladně zabývá i Úřad pro ochranu hospodářské soutěže (ÚOHS). Pobídky doporučujeme všude tam, kde nedojde k narušení hospodářské soutěže. Opakem jsou situace, kde by mohlo dojít k poškození konkurentů, kteří na českém trhu již působí a zainvestovali do výrobních zařízení bez jakékoliv státní pomoci.

Na území České republiky vítáme všechny investory, ale každý musí pochopit, že Úřad pro ochranu hospodářské soutěže musí dbát zejména na nastavení rovných podmínek pro všechny. Naprostá většina investičních pobídek udělovaných v České republice směřuje ke společnostem, které konkurenci v žádném případě neohroží. Vítáme investice, které do České republiky přitáhnou nové firmy a jejich subdodavatele a zlepší tak konkurenční prostředí. Náš úřad nečiní rozdíl mezi tím, jestli se jedná o výrobu vyspělou nebo o montovnu. To je kompetence ministerstva průmyslu a obchodu, kterou nijak nezpochybňujeme. Z pohledu ÚOHS je účelná podpora, která neohroží podnikatele působící v České republice nebo směřuje do výroby, jež se na našem území nevyskytuje.

Veřejnosti možná není příliš znám fakt, že z téměř stovky českých případů, které již Evropská komise rozhodla, není ani jediný, kde by navrhovaná veřejná podpora nebyla schválena. Tento výsledek ukazuje na správný přístup z naší strany. Česká republika nepatří mezi země, které by veřejnou podporou chtěly zachraňovat společnosti na úkor ohrožení konkurenčního prostředí na českém nebo evropském trhu. Takové věci se u nás nedějí a fakt, že jsme ještě nenarazili na nesouhlasné stanovisko Bruselu, jednoznačně hovoří o tom, že v oblasti veřejné podpory pracujeme správně a že také množství distribuovaných peněz není přehnaně vysoké. V případě, že by se politická reprezentace rozhodla objem veřejné podpory ještě zvýšit, domnívám se, že by to bylo možné, neboť česká laťka určující hranici koho podpořit a koho už ne je mnohem nižší, než v tradičních zemích EU jakými jsou například Itálie nebo Francie. ÚOHS bude vždy takovato rozhodnutí obhajovat v Bruselu ve prospěch České republiky a věřím, že stejně úspěšně jako doposud.

Martin Pecina
předseda Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže

Budeme veřejné zakázky hlásit Bruselu?

Tímto článkem chci nastínit aktuální problematiku vztahu veřejných zakázek a veřejné podpory. Základní otázkou tak bude, zda posuzovat proces udělení veřejné zakázky i z pohledu existence veřejné podpory.

Na první pohled se může zdát, že obě oblasti práva jsou na sobě nezávislé a každá si žije svým vlastním životem. Pokud se však blíže zamyslíme nad jednotlivou regulací, je možno objevit hodně společných aspektů. Předně je třeba si uvědomit, že obě oblasti se týkají ve větší či menší míře ochrany hospodářské soutěže. Tedy zachování rovných podmínek podnikatelských subjektů na trhu. U veřejných zakázek je kladen důraz na efektivní využívání veřejných prostředků a výběr ekonomicky nejvýhodnější varianty. Veřejná podpora je zaměřena na rovné zacházení se soutěžiteli, se snahou eliminovat nepatřičné individuální zvýhodňování, tedy poskytnutí určitého plnění bez adekvátního protiplnění. Obě oblasti se tak vzájemně doplňují.

Obzvláště patrný je průnik regulace veřejných zakázek do procesu posuzování existence veřejné podpory. Aby se jednalo o veřejnou podporu musí jít o zvýhodnění soutěžitelů z veřejných prostředků, které narušuje nebo hrozí narušením soutěže a ovlivní obchod mezi členskými státy Evropské unie. Značné riziko poskytnutí veřejné podpory hrozí při prodeji veřejných majetků či zadání zakázky předem konkrétně určenému subjektu. Jak je to však v případě konání výběrového řízení? Komunitární pravidla presumují, že v případě realizace řádného výběrového řízení založeného na jeho široké otevřenosti, transparentnosti a nepodmíněnosti, k poskytnutí veřejné podpory nedochází. Tento princip byl a je široce uplatňován i v českých privatizačních procesech.

Velmi důležitá je otázka přístupu. Z hlediska přístupu formálního by bylo možno říci, že již samotný postup plně ve smyslu zákona o veřejných zakázkách vyloučí existenci veřejné podpory. Výše uvedená charakteristika nediskriminačního výběru (otevřený, transparentní, nepodmíněný) je dle mého názoru plně reflektována zákonem č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, který transponuje do českého právního řádu evropské směrnice a zajišťuje naplnění zásad rovnosti a transparentnosti. Výběr nabídek jednotlivých uchazečů dle zákona o veřejných zakázkách se děje na základě hodnotících kritérií, a to ekonomické výhodnosti či nejnižší nabídkové ceny. Stanovena jsou rovněž kvalifikační kritéria, která jsou zaměřena na zajištění rovnosti příležitostí bez diskriminačních prvků a vyloučení uchazečů, kteří řádně neprokáží finanční, ekonomickou nebo technickou úroveň. I kvalifikační kritéria jsou primárně zaměřena na výběr nejvhodnějšího subjektu. Postup dle zákona by tedy měl vést k určení nejzpůsobilějšího uchazeče k realizaci zakázky. Jednotlivý uchazeči projdou výběrovým řízením, v jehož rámci jsou v důsledku konkurenčního tlaku nuceni podat konkurenceschopnou nabídku. Ten, kdo vítězně projde sítím zákonných podmínek, tak není svévolně zvýhodněn oproti jiným uchazečům a nestává se příjemcem veřejné podpory. Již na základě řádné aplikace národní normy by tedy mělo být možno existenci veřejné podpory vyloučit a vyhnout se procesu jejího schvalování v Bruselu.

Situace však může být složitější. Z hlediska přístupu hmotného je třeba hodnotit, zda je investování veřejných prostředků skutečně realizováno na základě tržních podmínek. Zda tedy odpovídá tzv. principu tržního investora tj. subjektu, který jedná na plně komerční bázi. Tento princip aplikuje, což mohu potvrdit na základě osobních zkušeností, i Evropská komise v její současné praxi. Komise říká, že i přes splnění podmínek zadávacího řízení někdy není možno existenci veřejné podpory vyloučit. Je tedy nutno specificky posuzovat tržnost podmínek např. na základě srovnání s obdobnými realizovanými případy.

Podle mého názoru je těžké zpochybnit, že by cena vzešlá z řádného výběrového řízení nebyla cenou tržní. Výběrové řízení je obecně pokládáno za velmi spolehlivou metodu zjištění tržní ceny oproti např. znaleckému posudku, který vychází ze subjektivních přístupů konkrétního znalce. Je třeba si však uvědomit, že hodnotící proces v rámci zadávacího řízení může být rovněž ovlivněn řadou subjektivních přístupů.

Zajímavým případem, kdy může dojít k poskytnutí veřejné podpory v rámci výběrového řízení je uplatnění kvalifikačních nebo hodnotících kritérií, které jdou nad rámec národních i komunitárních pravidel pro zadávání veřejných zakázek. Jedná se např. o požadavky na snížení nezaměstnanosti, regionální rozvoj či jiné sociální aspekty. V těchto případech vystupuje stát nikoliv jako tržní subjekt, ale jako politicky motivovaný činitel. Prostřednictvím těchto kritérií se může uměle navýšit cena zakázky a dojít tak k poskytnutí veřejné podpory.

Stěžovatel (neúspěšný uchazeč o veřejnou zakázku) typicky namítá, že v důsledku preference nabídky, jejíž cena je vyšší než cena konkurenční došlo k poskytnutí veřejné podpory ve vyšší rozdílu těchto cen. Je třeba si však uvědomit, že do hry vstupuje celá řada dalších hodnotících faktorů jako je kvalita, technická asistence, dodací lhůty, záruční podmínky atd. Cena tedy nemusí být jediným kritériem při posuzování nabídek a ne vždy je tak nabídka s nejnižší cenou nabídkou nejlepší a ekonomicky nejvýhodnější. Nelze tak automaticky odvozovat, že není-li vybrána nabídka s nejnižší cenou, byla poskytnuta veřejná podpora

Evropská komise neříká, že je nutno každou veřejnou zakázku posoudit z pohledu veřejné podpory, zabývá se toliko podanými stížnostmi. V důsledku širšího právního povědomí o veřejné podpoře se však případy stížností na existenci veřejné podpory v procesu výběrového řízení množí. Tento trend potvrzuje i samotná Evropská komise.

Závěrem je tedy možno shrnout, že na základě přístupu evropských úředníků se pravidla veřejné podpory mohou stát poměrně silnou zbraní neúspěšných uchazečů o veřejnou zakázku. I přes realizaci výběrového řízení a tím eliminaci nebezpečí udělení nezákonné veřejné podpory není a priori existence veřejné podpory vyloučena. Můžeme se tak dočkat stavu, kdy každá větší veřejná zakázka poputuje do Bruselu k posouzení Evropskou komisí z hlediska existence zakázané veřejné podpory.

Kamil Rudolecký
I. náměstek předsedy ÚOHS

Sebevědomí brněnských úředníků roste

řídí zástupkyně velvyslance Stálého zastoupení ČR při Evropské unii Jana Reinišová

Stálé zastoupení je orgán Ministerstva zahraničních věcí České republiky se sídlem v Bruselu. Přímo z titulu svých funkcí se účastní jednání orgánů Evropské unie, například Výboru stálých zástupců, tzv. COREPERU (J. Reinišová se účastní zasedání COREPERU I). Jednou z oblastí, která spadá do působnosti Stálého zastoupení, je proces zprostředkování notifikací veřejných podpor poskytovaných v České republice. Notifikace jsou určeny Evropské komisi.

➤ Jaká je role Stálého zastoupení ČR v procesu schvalování veřejné podpory Evropskou komisí?

V podstatě veškerá komunikace mezi orgány Unie a Českou republikou by měla procházet přes Stálé zastoupení. V oblasti veřejné podpory je naše role ještě zdůrazněna, protože jsme přešli na elektronický systém notifikací, kdy Stálé zastoupení formálně Evropské komisi potvrzuje, že notifikace je správná a úplná. Systém je prakticky rozdělen na obecnou veřejnou podporu a podporu v oblasti zemědělství a rybolovu. Působíme tedy jako tzv. validátor veřejné podpory, to znamená, že kliknutím do počítače v našem úřadě je podpora notifikována Evropské komisi. Dále přes Stálé zastoupení chodí žádosti o vyjádření k určitým otázkám veřejné podpory, stížnosti a veškeré informace, které posíláme příslušným rezortům do Prahy a na ÚOHS. Naše role je také poradenská. Nemůžeme sice plně konkurovat odborníkům z ministerstev nebo ÚOHS, na druhé straně naše zkušenosti horizontálního charakteru nám mohou pomoci vnést do odpovědi jiný pohled, aby odpověď byla vyvážená.

➤ Pozorujete kvalitativní vývoj v práci Úřadu? Jak hodnotíte spolupráci s ÚOHS ve věcech veřejné podpory?

Já osobně spolupracuji s Úřadem řadu let. S kolegy mám velmi dobré vztahy. Myslím, že jsme se vždy nakonec domluvili k oboustranné spokojenosti. Umíme mít odlišný názor, umíme ale nakonec dojít k závěru, na kterém se s menším či větším skřípěním zubů shodneme. Právě proto, že spolupracujeme tak dlouho, vidím, jak sebevědomí brněnských kolegů roste s tím, jak se dostávají do problematiky, která nám byla do určité míry cizí. Veřejnou podporu jsme si do našeho vstupu do Unie v zásadě posuzovali sami, učili jsme se vše za pochodu. V podstatě si myslím, že se dostáváme na srovnatelnou úroveň, na které jsou kolegové z tzv. starých členských států.

➤ Jaký typ veřejné podpory může být dle vašeho názoru v současné době pro Brusel problematický?

Problematické je příliš popustit uzdu lidové tvořivosti. Pravidla nejsou vždy jednoznačná a vždy existuje jistá míra volnosti výkladu. Česká republika má určitou nevýhodu v tom, že naše interpretace zákonů je doslovná. Komunitární právo na tomto postaveno není, vždy se zkoumá, co chtěl zákonodárce zákonem říci. To znamená, že když např. není explicitně něco zakázáno, neznamená to automaticky, že je to povoleno. Může to však vyplývat z kontextu předpisu. A právě otázka správné aplikace příslušného předpisu je často předmětem diskusí s Evropskou komisí.

Otázkou je, co Komisi notifikovat. Ne každý si vykládá vždy všechno stejně, ne každý posuzuje stejnou otázku, co musí notifikovat Komisi, správně. Některé „staré“ členské státy si například myslí, že všechno posoudí samy a Komisi toho posílají méně, než by měly. U nás je trend opačný. Je to tím, že jde o novou problematiku. Dnes se do pozice poskytovatelů veřejné podpory dostává velké množství subjektů. Je tu snaha dopředu si ověřit, že to děláme dobře. Z mého pohledu možná

posíláme některé notifikace Evropské komisi zbytečně. Na druhou stranu chápu poskytovatele veřejné podpory, že chtějí mít jistotu. Komise je potom přehlcena, takže má tendenci nám případy vracet, abychom si je rozhodli sami. Samozřejmě, že problémy nastávají; existují případy, na které se nás Komise ptá. Platí to vždy, kdy je podpora poskytnuta a objeví se firma, která se cítí daným postupem dotčena. Komise pak musí reagovat.

- **Od vstupu ČR do EU se zatím ani v jednom případě nestalo, že by Komise veřejnou podporu notifikovanou Českem neschválila či nařídila její vrácení. Je podobná úspěšnost běžná i u jiných členských států?**

Česká republika je docela atraktivní zemí pro investory, takže jsme pod drobnohledem různých firem, které, když se jim něco nelíbí v postupu našich úřadů, upozorňují Komisi. Poté je zahájeno poměrně dlouhé řízení, které začíná nejdříve neformálně. V podstatě jde o to, jestli vysvětlíme, zda jsme postupovali správně. Zatím se nám dost daří, takže jsme oproti některým jiným státům dosud všechna řízení ustáli. Je ale dost dalších řízení, která běží, a jednou se stane, že některé z nich neustojíme. Čím později to bude, tím lépe pro nás.

- **V poslední době se hodně mluví o investičních pobídkách, které Česká republika poskytuje. Jaký je Váš názor a co říkáte projektu internetu zdarma z pohledu veřejné podpory?**

Investiční pobídky musí být transparentní, nesmí narušovat vnitřní trh Unie. Je třeba pečlivě zvažovat, co je pomoc zaostalejšímu regionu a kde už jde o narušení soutěže. Tady bychom tu hranici neměli překročit v žádném případě. Citlivé to je zejména u firem z členských států EU, kde je právě ta hranice velice úzká. Co se týče projektu internetu zdarma, je to chvályhodná myšlenka, jejíž realizace v praxi by asi měla být domyšlena. Tady právě narážíme na to, jestli jsme schopni to udělat tak, abychom nenarušili soutěž na trhu.

předseda Martin Pecina při setkání s Janou Reinišovou na ÚOHS (listopad 2006)

(kch, fv)

Privatizace bytů má zelenou, podpora se zvýší

Evropská komise v průběhu letošního roku navrhla zvýšit strop pro tzv. veřejnou podporu de minimis, která nepodléhá oznamovací povinnosti a předešlému schválení. Komise navrhuje zvýšit tento strop ze 100 000 EUR na 200 000 EUR pro jeden subjekt v rámci tříletého období. Uvažuje se rovněž o rozšíření oblasti působnosti příslušného Nařízení. Podpora de minimis na druhé straně nesmí být nepřipustně kumulována s jinou státní podporou týkající se stejného projektu.

Uvedené změny mají vstoupit v platnost již od prvního ledna 2007. Jejich význam lze podtrhnout na příkladě veřejné podpory při prodeji domů a bytů jednotlivým nájemníkům nebo bytovým družstvům. Jedná se o poměrně diskutované téma pro řadu zastupitelů, kteří musí zvolit systém jejich prodeje, který nebude v rozporu s unijními pravidly. Úřad pro ochranu hospodářské soutěže se v uplynulém roce tímto tématem podrobně zabýval a navrhoval několik způsobů, kterými by prodej mohl být realizován.

Existuje například možnost založit účelově družstvo, které posléze prodá byty nájemníkům a pak zanikne. V takovém případě o veřejnou podporu nejde. Naprosto nekonfliktní způsob privatizace je dále prodej jednotlivých bytových jednotek jejich nájemníkům. Ke zvýhodnění podnikatelského subjektu, a tedy k poskytnutí veřejné podpory, zde nedojde ani v případě, kdy se nabyvatelé bytů následně sdruží za účelem údržby domu, například do společenství vlastníků.

V mnoha případech však zastupitelé rozhodli o prodeji bytů a domů jejich nájemníkům a bytovým družstvům právě s podporou de minimis. Výše podpory je tu představována rozdílem tržní ceny a

skutečné prodejní ceny nabývaného domu. Tím, že se pak povolená výše subvence od příštího roku zvyšuje na dvě stě tisíc euro může být ve většině případů prodej vyřešen ke všeobecné spokojenosti nájemníků i obcí. Zvýšení povoleného limitu určitě pomůže, i když **Úřad pro ochranu hospodářské soutěže navrhuje zvýšení hranice de minimis až na 300 tisíc eur (cca 8,4 milionu korun)**, což by řešilo situaci ještě většího množství prodejů. Komise však s tímto navýšením nesouhlasila. U opravdu velkých domů, kde podpora může lehce přesáhnout maximální možný limit podpory de minimis, tak zůstává jako vhodné řešení odprodej jednotlivých bytů jejich nájemníkům.

Mají obce nabízet internet zdarma a suplovat služby soukromníků?

Mají města a obce právo nabízet svým občanům internet zdarma a konkurovat tak soukromým firmám? Kdy a proč se jedná o veřejnou podporu, která je v rozporu s pravidly Evropské unie? Takové a další otázky se v poslední době objevují v českých médiích.

Případ poskytování internetu zdarma na území Prahy na základě podnětu soukromých investorů teprve přezkoumává Evropská komise, která jako jediná může v dané věci rozhodnout. Mezitím se ale postupně připravují další projekty i v jiných městech České republiky a v zahraničí. Koncept je obdobný, nabídnout občanům připojení k síti zdarma. To však celkem logicky vede k námitkám soukromých firem, které se vstupu municipální „konkurence“ na trh brání.

Kdy tedy ale jde o veřejnou podporu, která je nepovolená? A jak vlastně vyvážit snahy obcí dotovat rozvoj internetu s obavami firem z narušení situace na trhu?

O veřejnou podporu se jedná v případě, kdy jsou splněny současně následující znaky: podpora je poskytována z veřejných prostředků, zvýhodňuje podnikání či odvětví výroby, narušuje nebo hrozí narušením hospodářské soutěže a ovlivňuje obchod mezi členskými státy EU. **Taková podpora je považována za zakázanou a poskytnuta může být až po kladném posouzení Evropskou komisí.**

Bezproblémová by tedy mohla být především podpora na tzv. pasivní infrastrukturu (tj. infrastrukturu přenášející data), jestliže je budována v místě, **kde dosud neexistuje žádný operátor realizující vysokorychlostní internet.** Při podpoře v oblastech, kde je internet sice dostupný, ale v daném regionu působí jen jeden operátor, se může jednat o veřejnou podporu, která bude zřejmě Evropskou komisí povolena, neboť umožňuje rozvoj soutěžního prostředí.

Co se týče Evropskou komisí zkoumaného projektu internetu pro Prahu, je nutné zmínit, že v průběhu šetření situace Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže došlo k jeho revizi. Podstatnou změnou je zaměření pouze na vybudování infrastruktury a nekomerční služby. Takto je minimalizován dopad na hospodářskou soutěž. Poskytováním služeb v rámci projektu nebude vytvářena konkurence stávajícím poskytovatelům internetového připojení. Zřizovatel a provozovatel sítě bude vybrán na základě výběrového řízení. Takto vymezený projekt by se pak neměl dostat do rozporu s unijními pravidly.

Změny v pravidlech veřejné podpory

Evropská komise schválila mapu regionální podpory na léta 2007-2013 pro Českou republiku

Od 1. 1. 2007 bude v České republice poskytována regionální podpora podle nové mapy regionální podpory, schválené Evropskou komisí.

Regionální mapa stanovuje maximální povolenou míru veřejné podpory ve způsobilých regionech, tj. regionech ČR, které jsou způsobilé pro vnitrostátní regionální investiční podporu.

Podle čl. 87 odst. 3 písm. a) Smlouvy o založení ES může být za slučitelnou se společným trhem považována veřejná podpora, která napomáhá hospodářskému rozvoji oblastí s mimořádně nízkou životní úrovní nebo s vysokou nezaměstnaností. Pokyny k regionální podpoře na období 2007-2013, které začnou platit rovněž od 1. 1. 2007, vymezují tento typ regionů jako region s nižším HDP, než je 75% průměru Společenství.

Všechny regiony ČR, kromě Prahy, tak budou způsobilé pro regionální podporu v maximální míře pohybující se od 30% do 40% vhodných nákladů. Region Praha, který je podle dosud platné regionální mapy považován za region podle čl. 87 odst. 3 písm. c) Smlouvy o založení ES, bude od 1.1.2007 způsobilý pro regionální podporu v maximální míře 10% z vhodných nákladů. Způsobilým regionem bude Praha pouze po dvouleté přechodné období, tj. do 31. 12. 2008. Po tomto datu již nebude region Praha pro regionální podporu způsobilý.

Mapa regionální veřejné podpory na léta 2007-2013

Region NUTS II	Maximální míra regionální investiční podpory (pro velké podniky)	
	1. 1. 2007- 31. 12. 2010	1. 1. 2011-31. 12. 2013
Regiony způsobilé pro podporu na základě čl. 87 odst. 3 písm. a) Smlouvy o založení ES		
Střední Čechy	40%	40%
Jihozápad	36%	30%
Severozápad	40%	40%
Severovýchod	40%	40%
Jihovýchod	40%	40%
Střední Morava	40%	40%
Moravskoslezsko	40%	40%
Regiony způsobilé pro podporu pro přechodné období 1. 1. 2007- 31. 12. 2008, které ztrácejí statut regionu na základě čl. 87 odst. 3 písm. c) Smlouvy o založení ES		
Praha	10%	

Rozčlenění krajů do jednotlivých regionů soudržnosti

Region soudržnosti NUTS II	Kraj
Střední Čechy	Středočeský
Jihozápad	Jihočeský, Plzeňský
Severozápad	Karlovarský, Ústecký
Severovýchod	Liberecký, Královéhradecký, Pardubický
Jihovýchod	Vysočina, Jihomoravský
Střední Morava	Olomoucký, Zlínský
Moravskoslezsko	Moravskoslezský
Praha	Hl. m. Praha

Nová bloková výjimka pro oblast národní investiční regionální podpory

Evropská komise přijala dne 24. 10. 2006 Nařízení č. 1628/2006, o použití čl. 87 a 88 Smlouvy na vnitrostátní regionální investiční podporu. Nařízení bude použito na režimy podpory, které vstoupí v platnost nebo jejichž provádění je zahájeno **po 31. 12. 2006**. Komise zároveň v Úředním věstníku zveřejnila nové notifikační formuláře pro oznamování podpor, které nesplňují podmínky stanovené Nařízením (Nařízení Komise č. 1627/2006, kterým se mění nařízení č. 794/2004, pokud jde o standardní oznamovací formuláře pro státní podporu).

Nařízení nezavádí žádné dodatečné podmínky vztahující se např. k minimální výši investice, snížení procentuální míry podpory apod. Programy podpory (a individuální podpory, které jsou doplňkem k podporám dle programů a tvoří maximálně 50 % celkové výše podpory), splňující všechny podmínky stanovené touto blokovou výjimkou, nepodléhají oznamovací povinnosti vůči Evropské komisi. Je však stanovena povinnost zaslat Komisi do 20 dnů od zahájení provádění režimu podpor nebo přidělení ad hoc podpory přehled informací o takových podporách.

Z působnosti navrhovaného Nařízení je vyňat průmysl uhlí a oceli, syntetických vláken, odvětví stavby lodí, rybolovu a akvakultury. V odvětví zemědělství se toto Nařízení nebude vztahovat na činnosti spojené s primární výrobou produktů uvedených v příloze I Smlouvy o založení Evropských společenství a dále na výrobu produktů, které nahrazují mléko a mléčné výrobky.

Podporu, poskytovanou podle tohoto Nařízení lze kumulovat s další veřejnou podporou, financovanou Společenstvím či ze státních zdrojů, vztahující se ke stejným vhodným nákladům, pokud taková kumulace nepřekročí maximální míru stanovenou Nařízením.

Navrhované Nařízení bude možno aplikovat pouze na transparentní regionální podporu, tj. regionální investiční podporu, u níž je možno přesně vypočítat hrubý ekvivalent podpory jako procento vhodných nákladů, aniž by bylo nutné provést posouzení rizik. Státní záruky a půjčky se státní zárukou mohou být považovány za transparentní formu podpory, jestliže bude před implementací programu metodika výpočtu výše státní záruky oznámena Komisi a Komisi schválena následně po přijetí tohoto Nařízení.

Změna některých částí oznamovacího formuláře pro státní podporu

Evropská komise v souvislosti s přijetím nových Pokynů k vnitrostátní regionální podpoře na období 2007-2013 zveřejnila v Úředním věstníku nové znění části oznamovacího formuláře. Jedná se o Nařízení Komise č. 1627/2006, kterým se mění nařízení č. 794/2004, pokud jde o standardní oznamovací formuláře pro státní podporu.

Evropská komise navrhuje rozšířit oblasti, na které se bude vztahovat nařízení o skupinových výjimkách

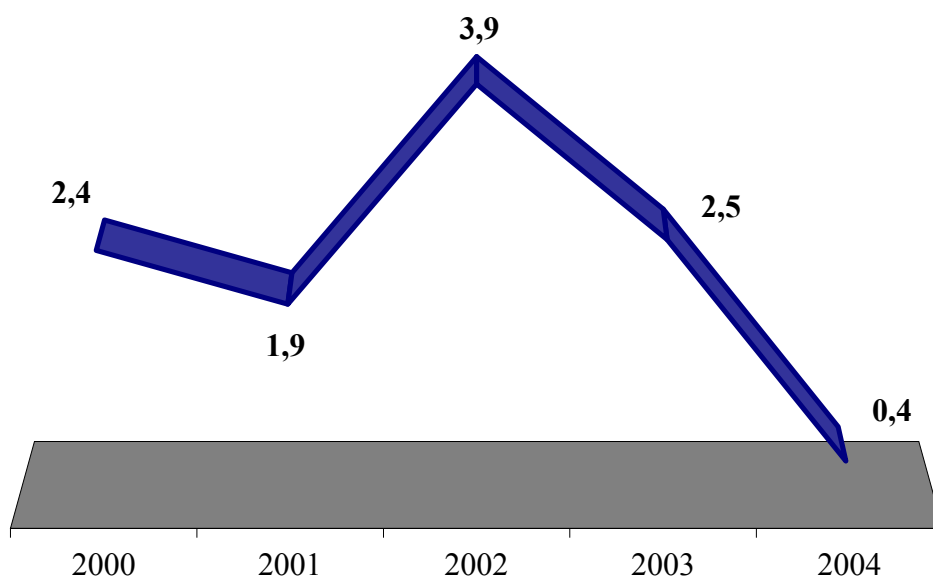
Nařízení Rady č. 994/98, o použití čl. 92 a 93 Smlouvy o založení ES na určité kategorie horizontální státní podpory zmocňuje Komisi, aby prohlásila prostřednictvím Nařízení, že určité kategorie podpory jsou slučitelné se společným trhem a jsou vyňaty z oznamovací povinnosti podle čl. 88 odst. 3 Smlouvy o založení ES. Jedná se o podpory de minimis, podpory ve prospěch malých a středních podniků, výzkumu a vývoje, ochrany životního prostředí, zaměstnanosti a vzdělávání a podpory, které odpovídají regionální mapě intenzity veřejné podpory. Komise předložila Radě návrh na rozšíření oblastí, na které se bude toto Nařízení vztahovat, a to na oblast kultury a zachování kulturního dědictví, v případě škod způsobených přírodními pohromami, v případě podpory produkce, zpracování a uvádění na trh zemědělských výrobků a na podpory sociálního charakteru v oblasti dopravy.

Komise rovněž navrhuje zasílat souhrnné informace o poskytnutých podporách či režimech podpor, vyňatých z oznamovací povinnosti, v elektronické podobě. Souhrny budou poté zveřejněny na internetových stránkách Komise a nikoliv v Úředním věstníku, jak tomu je dosud.

Prodloužení platnosti nařízení Komise č. 2204/2002, č. 70/2001 a č. 68/2001

Evropská komise připravuje změnu doby použitelnosti nařízení č. 2204/2002, týkající se státní podpory zaměstnanosti, nařízení č. 70/2001, týkající se podpory malých a středních podniků a nařízení č. 68/2001, týkající se podpory na vzdělávání. Komise ve svém Akčním plánu pro státní podpory navrhl, aby uvedená nařízení byla nově sloučena do jednoho nařízení o blokových výjimkách a aby se oblast působnosti nařízení případně rozšířila o nové oblasti (výzkum a vývoj, ochrana životního prostředí, podpora de minimis atp.). Komise navrhuje prodloužit platnost uvedených nařízení do 31. 12. 2007.

Vztah veřejné podpory k hodnotě HDP v ČR v jednotlivých letech (v %)

Dle scoreboardu Evropské komise, data za rok 2005 nejsou doposud známa.

Do údaje za rok 2004 je započtena i podpora do oblasti zemědělství, rybolovu a dopravy. Bez podpory do těchto oblastí by vztah veřejné podpory k DPH za tento rok činil 0,2%.

Příklady veřejných podpor poskytovaných v České republice, které schválila Evropská komise

Evropská komise od vstupu České republiky do EU v roce 2004 posoudila téměř sto navržených podpor. Ve všech případech byl postup české strany schválen.

Komise potvrdila rozhodnutí Úřadu o podpoře pro Třinecké železárně

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže přivítal výrok Evropské komise, kterým bylo potvrzeno jeho rozhodnutí z dubna 2004 ve věci tří podpůrných opatření české vlády ve prospěch společnosti Třinecké železárně. „Jsme spokojeni, že po téměř dvou letech jednání a poskytování doplňkových informací Komise potvrdila naše rozhodnutí a konstatovala, že podpora byla v souladu s pravidly Smlouvy o ES,“ uvedl náměstek předsedy ÚOHS Kamil Rudolecký.

Komise zahájila podrobné šetření v prosinci 2004 s cílem ověřit, zda uvedená opatření nepředstavují podporu na restrukturalizaci společnosti Třinecké železárně, která byla před přistoupením zakázána v rámci protokolu č. 2 Smlouvy o přistoupení. Nyní Komise rozhodla, že žádné z těchto opatření nepředstavuje protiprávní podporu.

V průběhu vyšetřovacího řízení Komise rozhodla, že Česká republika protokol č. 2 neporušila. Konkrétně došla Komise ve svém rozhodnutí k závěru, že nejjobsáhlejší opatření, tedy nákup akcií společnosti Ispat Nová huť držených společností Třinecké železárně českou vládou za 1,6 miliardu

Kč, nepředstavovalo podporu společnosti Třinecké železárně, jelikož cena zaplacená vládou byla shodná s cenou, kterou by zaplatil i tržní investor. Komise rovněž shledala, že i druhé opatření, tedy podpora na vzdělávání společnosti Třinecké železárně ve výši 44 milionů Kč, bylo v souladu s příslušnými pravidly použitelnými v EU a bylo tedy slučitelnou podporou. Třetí opatření, kterým byl přímý grant ve výši 4 milionů Kč na podporu uzavření kapacit části výrobní činnosti, nakonec nebylo realizováno.

Podpora dopravců na Labi byla schválena Komisí

Po řadě konzultací a doplňování informací Evropská komise povolila České republice kompenzování ztrát dopravců provozujících plavební přepravu na Labi.

Na schválení projektu se podílel Úřad pro ochranu hospodářské soutěže, který v oblasti veřejné podpory působí jako poradenský, monitorovací a koordinační orgán.

Cílem schváleného opatření je kompenzovat provozovatelům (domácím i zahraničním) vnitrozemské vodní dopravy ztráty vzniklé v důsledku nízké hladiny Labe a následně povzbudit dopravce k přepravě zboží i za méně výhodných podmínek. **Tedy aby co největší objem zboží byl přepravován vodní cestou a nikoliv po silnicích.** Program veřejné podpory je víceletý a má fungovat do dokončení realizace plavebního stupně Děčín v roce 2010.

Maximální intenzita veřejné podpory může pokrývat **60 procent ztrát vzniklých přímo v důsledku nízkého stavu vody**, tedy v době, kdy hladina řeky nedosahuje 2 metrů (v letech 1999-

2000, 2003 a 2004 nebyla vodní doprava rentabilní vždy téměř 6 měsíců v roce). Veřejná podpora, která bude ministerstvem dopravy poskytována formou přímé dotace, přitom nepřesáhne 30 procent přepravních nákladů. **Její roční výše by podle odhadů měla činit cca 3 miliony eur.** Pomoc nebude poskytnuta v případě, kdy zboží zaplňuje více než 75 procent objemu plavidla a při přepravě zboží s vysokým sjednaným přepravním tarifem (850 Kč za tunu). Podpora má dočasný charakter a bude poskytována jen v letech s více jak 20 dny, kdy vodní stav na řece bude vzhledem k dopravním možnostem nevyhovující.

Podpora má kompenzovat ztráty vzniklé soutěžitelům v důsledku událostí, kterým nelze předejít a které **nevznikají konkurenčním způsobem dopravy, nýbrž výlučně soutěžitelům vykonávajícím svou činnost na Labi.**

Evropská komise povolila zvýhodněný prodej pozemků v průmyslové zóně Solnice-Kvasiny

Město Solnice může podle rozhodnutí Evropské komise poskytovat veřejnou podporu ve formě zvýhodněného prodeje pozemků v průmyslové zóně Solnice-Kvasiny. Úřad pro ochranu hospodářské soutěže jako konzultační, poradenský a monitorovací orgán pro oblast veřejné podpory v České republice spolupracoval na přípravě notifikace tohoto regionálního programu a zodpovídal související dotazy Evropské komise.

Programu mohou využít všechny typy podniků z oblasti zpracovatelského průmyslu (kromě podniků v obtížích), které v průmyslové zóně provedou počáteční investici a jejichž příspěvek na financování investice bude představovat minimálně 25%. Celkový rozpočet režimu podpory se do ukončení programu k 31. prosinci 2006 odhaduje přibližně na 5 milionů Kč. Poté je možno žádat Evropskou komisi o schválení programu na další období podle nových pravidel platných od 1.1. 2007.

Komise považuje podporu za slučitelnou s komunitárními pravidly, neboť je omezena na počáteční investice a její intenzita je v souladu s mapou regionální podpory České republiky.

Maximální možná podpora tedy nesmí přesáhnout 5 milionů Kč nebo 48% způsobilých investičních nákladů, pro malé a střední podniky je pak možno navýšení až do 63%. Podporovaná investice musí být také zachována po dobu 5 let.

BOHEMIA-SEN získá veřejnou podporu na projekt v Pardubicích

Evropská komise v souladu s předchozím stanoviskem ÚOHS povolila státní podporu ve prospěch společnosti BOHEMIA-SEN, která se stala vítězem výběrového řízení na zástavbu na Masarykově náměstí v Pardubicích.

Na schválení projektu se podílel i Úřad pro ochranu hospodářské soutěže, který v oblasti veřejné podpory působí jako poradenský, monitorovací a koordinační orgán.

BOHEMIA-SEN je investiční společnost propojená s izraelskou Africa Israel International Properties. **Celková hodnota projektu, který má být v Pardubicích realizován je 31 milionů eur.** Stavět se má ve třech fázích: 1. obchodní a zábavní centrum, 2. rezidenční centrum (bydlení), 3. hotel a případně kongresové centrum.

Na tento projekt má být poskytnuta veřejná podpora městem Pardubice formou zvýhodněného nákupu pozemků. Navržená cena pozemků je 300 korun za metr čtvereční, tržní hodnota je však

významně vyšší (2.400 korun na metr čtvereční). **Hrubá částka veřejné podpory tak činí maximálně 52,5 milionu korun.**

V daném případě se jedná o podporu na počáteční investici. Projekt bude mít pozitivní vliv na regionální rozvoj z hlediska zaměstnanosti (vytvoření 500 nových přímých pracovních míst). Přínosem bude také oživení centra města, které je nyní mrtvou zónou. Dojde ke zlepšení konkurenčního prostředí a ke zlepšení kvality zboží a služeb pro obyvatele Pardubic.

Případy ze zahraničí

Následující rozhodnutí Evropské komise mají demonstrovat na jedné straně některé vhodné způsoby dotací, jež nezakládají veřejnou podporu či jsou povolenou veřejnou podporou. Na straně druhé je rovněž vhodné připomenout skutečnost, že Evropská komise může od členských států požadovat, aby podporu, kterou označila za nelegální, získaly zpět. Pokud státy v tomto úkolu selžou, může Komise sáhnout až k žalobě proti členskému státu u Evropského soudního dvora. Tomuto kroku Česká republika doposud nemusela čelit, neboť všechny přezkoumávané případy české veřejné podpory byly Komisí shledány jako slučitelné s příslušnými komunitárními pravidly.

Programy na podporu kultury v Polsku, Maďarsku a Dánsku

Evropská komise schválila programy veřejné podpory zaměřené na záchranu národního dědictví v Polsku a Maďarsku a rovněž dánský program umožňující daňové odpočty z darů kulturním institucím. Ve všech třech případech zaujala Komise pozitivní stanovisko, neboť programy jsou zaměřeny na nekomerční kulturní aktivity a co nejméně se vyhýbají narušení soutěže.

„Evropská unie je o více věcech, než jen o volném obchodu. Jsem tedy potěšena, že jsme mohli aplikovat komunitární pravidla o veřejné podpoře, která povolují dotace na projekty záchrany kulturní rozmanitosti a národního dědictví v členských státech,“ řekla komisařka pro oblast hospodářské soutěže Neelie Kroesová.

Dánský program umožňuje dárcům odečíst si své dary ze zdanitelného příjmu a značně tak posílí angažovanost podnikatelské sféry na kulturním životě. Oprávnění pro využití tohoto programu má přibližně 1000 kulturních institucí, přičemž předpokládaný roční daňový příjem státu by se měl snížit o 4,7 mil. €. V Polsku a Maďarsku jsou umožněny dotace na financování renovačních a konzervačních prací nutných na záchranu staveb označených jako národní památky. V Polsku by se výše dotací měla ročně pohybovat okolo 4 mil. €. Maďarský program má zdroje ve výši 16 mil. € na renovaci národních a historických míst, která jsou důležitá z hlediska kulturního dědictví a atraktivita pro turismus. Další 4 mil. € jsou k dispozici na podporu neziskových akcí upozorňujících na národní dědictví v Maďarsku. Dotace v těchto případech nekonstituují veřejnou podporu, především proto, že podporované aktivity souvisí čistě s kulturou či záchranou národního dědictví a nejsou komerční.

V omezeném množství projektů v Polsku a Maďarsku, kde jsou příjemci podpory společnosti zainteresované v komerčních aktivitách, mohou dotace dát těmto společnostem ekonomickou výhodu a jsou tedy považovány za veřejnou podporu. Programy proto v těchto případech požadují, aby podpora byla omezena jen na záchranu národního dědictví či akce kulturního charakteru.

Tisková zpráva EK z 20. 7. 2005

Větší právní jistota pro financování služeb obecného hospodářského zájmu

Evropská komise přijala balíček opatření pro větší právní jistotu ve financování služeb obecného hospodářského zájmu. Opatření zajistí, aby společnosti mohly obdržet veřejnou podporu na pokrytí všech vzniklých nákladů, včetně dostatečného zisku, za vykonávání veřejných služeb, které jim byly svěřeny veřejnoprávními orgány, přičemž bude zabezpečeno, že vyrovnání nebude přehnané, aby nedošlo k narušení soutěže. Členské státy budou moci poskytovat kompenzace ve veřejných službách malého rozsahu, pro nemocnice a sociální ubytování bez předchozí notifikace Komisi. Jedná se o první zaváděná opatření z Akčního plánu veřejné podpory. Tato opatření se vztahují pouze na podniky provozující ekonomickou činnost, neboť finanční podpora poskytnutá subjektům neprovozujícím hospodářskou činnost nezakládá veřejnou podporu. Opatření lze aplikovat na kompenzace nižší než 30 mil. € ročně za předpokladu, že jejich příjemce má roční obrát méně než 100 mil. €. Kompenzace nemocnicím a na sociální bydlení nejsou omezeny výší, stejně jako kompenzace pro vzdušnou a námořní dopravu na ostrovy, letiště a přístavy do určitého daného objemu cestujících. Novela ke směrnici o finanční transparentnosti navíc požaduje, aby společnosti operující jak ve veřejných službách, tak na jiných trzích, měly pro své aktivity nezávislé účty za účelem kontroly přiměřené kompenzace.

Tisková zpráva EK z 15. 7. 2005

Financování autobusové dopravy slučitelné s jednotným trhem

Evropská komise shledala, že vyplácení podpory okresem Wittenberg v Německu na financování veřejné dopravy v této oblasti nezakládá veřejnou podporu. Platby nesplňují podmínky určené Evropským soudním dvorem v judikátu Altmark Trans, ale jsou slučitelné s jednotným trhem, jakožto podpora na zlepšení kvality veřejné dopravy.

Wittenberský okres zaplatí každoročně do 1 mil. € provozovatelům autobusové dopravy, kteří jsou po účasti ve výběrovém řízení oprávněni k provozování tří autobusových sítí v okrese. Podle Komise systém přijatý správou okresu, konkrétně úměrnost podpory k počtu přepravených osob, neodpovídá výše zmíněnému judikátu Altmark Trans. Komise přesto uznala, že podpora zlepšuje kvalitu veřejné dopravy v regionu a že negativní dopad na soutěž je minimalizován díky výběrovému řízení. Komise proto podporu označila za slučitelnou dle článku 87(3)(c) Smlouvy.

Tisková zpráva EK z 16. 5. 2006

Podpora výrobci alkoholu byla nelegální

Evropská komise rozhodla v červnu 2006 o tom, že odepsání daňového nedoplatku slovenské společnosti Frucona Košice ve výši 416,5 mil. slovenských korun zakládá nepovolenou veřejnou podporu a není slučitelné s jednotným trhem. Slovenská vláda je povinna získat nepovolenou podporu od společnosti Frucona zpět i s úroky. Někdejší významný producent alkoholických nápojů a nynější distributor v roce 2004 nahromadil daňové nedoplatky ve výši 641 mil. SKK (převážně na spotřební dani a DPH) a následně požádal své věřitele o dohodu dle legislativy

o platební neschopnosti. V červnu 2004 daňový úřad souhlasil s odepsáním 65% dluhu. Podle Komise se daňový úřad nechoval tak, jak by se dalo očekávat u komerčního věřitele v tržním hospodářství. Aby se nejednalo o veřejnou podporu musí být státní intervence učiněna za stejných podmínek, jaké by akceptoval soukromý věřitel. Tedy v úvahu nemohou být brány takové záležitosti, které nejsou ekonomického rázu, například regionální a sociální politika.

Tisková zpráva EK z 8. 6. 2006

Komise žaluje Francii za to, že nezajistila navrácení nelegální podpory

Evropská komise podává žalobu k Evropskému soudnímu dvoru proti Francii, která nesplnila rozhodnutí Komise z prosince 2003. V něm bylo konstatováno, že veřejná podpora poskytovaná Francií ve formě daňových výjimek při přebírání firem v ekonomických obtížích není slučitelná s komunitárními pravidly veřejné podpory a měla by být od příjemců získána zpět. Ani po téměř třech letech od tohoto rozhodnutí však Francie nepodnikla žádné kroky k navrácení této podpory. Podle komisařky Kroesové bude Komise s členskými státy nerepektujícími její rozhodnutí týkající se veřejné podpory jednat velice přísně. Tento přístup je v souladu s akčním plánem veřejné podpory, který má mj. zajistit efektivitu a důvěryhodnost kontroly veřejné podpory prostřednictvím implementace rozhodnutí Komise. Podle pravidel o navrácení nelegální veřejné podpory měla Francie podniknout všechny kroky povolené národním právem, aby dosáhla okamžitého a efektivního naplnění rozhodnutí Komise a zajistila tak obnovení rovné soutěže. Komise ovšem zjistila, že Francie během tří let od rozhodnutí provedla pouze předběžná opatření a nepodnikla žádné praktické kroky.

Tisková zpráva EK z 25. 10. 2006